

Charita v časech koronaviru

Když se začala v Číně objevovat nová zvláštní nemoc, nikdo z nás tomu zpočátku nepřikládal nijak zvláštní význam. Je to přece jen daleko, netopýry u nás není zvykem jíst, no zkrátka nás se to až tak netýká. Jak moc jsme se ale mýlili. Nakonec, a dnes se ukazuje, že velmi rychle, se ta zvláštní nemoc začala šířit po Evropě a v únoru už bylo dost jasné, že zasáhne i nás. To už se začala šířit panika a s ní spojená nákupní horečka. Kupovalo se všechno, od trvanlivých potravin, přes desinfekce až k nejrůznějším zdravotnickým pomůckám, vitamínům....., a najednou nebylo na trhu nic. A téměř žádné vybavení jsme neměli ani v našich službách.

Letošní březen, duben a květen v této podobě, troufám si říct, nikdo z nás nezažil. Je to zvláštní doba, plná obav, útlumu, solidarity a čínorodosti, přemýšlení o tom co bude dál. Všichni se musíme novým podmínkám nějak přizpůsobit.

Ne jinak je tomu i v naší Charitě. Situace se dotkla všech – pracovníků i klientů. Všichni jsme museli pružně zareagovat na nařízení vlády a respektovat vydaná rozhodnutí. Ta se mimo jiné dotkla fungování několika našich služeb.

10. března vláda nařídila zákaz návštěv v domovech pro seniory, my jsme ale stejný zákaz prozíravě vydali o týden dřív. To byl ale teprve začátek. 13. března jsme museli uzavřít služby Denního stacionáře Radost, který se věnuje seniorům a lidem se zdravotním postižením. Vzápětí poté, 16. března, přišly na řadu nízkoprahová zařízení pro děti a mládež - u Zastávka ve Valašském Meziříčí a Triumf Klub v Rožnově a sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi SASanky. Bylo potřeba zajistit náhradní práci pro jejich personál. Část zaměstnanců se musela postarat o své děti kvůli uzavření škol, část, pokud to jejich pracovní náplň dovolila, pracovala z domu, někdo nastoupil na OČR. Zaměstnanci stacionáře Radost a později i Triumf klubu se zapojili do nových činností města Rožnova, kde zpočátku situace vypadala vážně. Děvčata se zapojila do roznášky potravinových balíčků pro místní seniory. Ostatní pomáhaly se šitím látkových roušek. Těch bylo potřeba jen pro naše služby asi 1000. Ochranných zdravotnických pomůcek byl kritický nedostatek, doobjednat je byl hlavně zpočátku velký problém, slibované dodávky ze strany státu nepřicházely ve stanovených termínech. Do šití se tedy zapojil každý, kdo jen mohl. Někdo pral, jiný žehlil, další stříhal a někdo šil. Nebyli jsme ale na to všechno sami. Pomoc nabízeli dobrovolníci z veřejnosti, ze skautských oddílů,.... Po vyřešení aktuální situace ve svých provozovnách, nás kontaktovali a svoji pomoc nabízeli také zaměstnanci jiných firem, jejichž činnost byla uzavřená nebo omezená. Za pomoci všech přes Charitu Valašské Meziříčí „přešlo“ už 9 000 kusů látkových roušek různých typů, barev, velikostí. V první řadě jsme pokryli potřebu roušek u našich zaměstnanců a klientů služeb. Další jsme pak darovali především seniorům z řad veřejnosti, pracovníkům a klientům Nemocnice ve Valašském Meziříčí, Baťovy nemocnice ve Zlíně, pracovníkům České pošty, obchodů, apod. Velké množství roušek jsme posílali do olomoucké Charity a do Arcidiecézní charity. 1960 kusů roušek zamířilo do italské Lombardie, která je nákazou velmi silně postižena. Další šly do ČČK, odkud se distribuovaly dál. 400 kusů jsme poslali i do Řecka pro uprchlické tábory. Všechno jsme to mohli zvládnout díky pomoci a obětavosti pracovníků Charity a dobrovolníků z řad široké veřejnosti. Velké díky všem, kteří se do šití roušek zapojili.

Pracovníci pozastavených služeb ale na měnící se situaci reagovali nejen nákupy pro seniory a šitím roušek. Triumf v Rožnově a SASanky ve Valmezu začaly nabízet on line doučování a telefonické konzultace. Pracovníci Zastávky přešli na denní centrum pro lidi bez domova, kde pomáhají

zvládnout vyšší nápor nových klientů a zvýšené hygienické požadavky služby. Děvčata ze stacionáře se zapojily do práce v odlehčovací a v pečovatelské službě v Rožnově.

Charita, ale nepozastavila poskytování všech svých služeb. Kromě již výše zmiňovaných, které jsme kvůli nařízení vlády museli uzavřít, další fungovaly bez omezení dál, přesto, že i jejich pracovníci se museli nějakým způsobem srovnat z vlastními obavami z možného nakažení sebe, členů svých rodin nebo i klientů. Všem patří obrovský dík, že se dokázali s novou situací poprat, ve službách vytrvali i přes různá rizika a omezení.

Všechny služby musely přijmout přísná hygienická opatření. U několika z nich došlo ke snížení počtu klientů z důvodů jejich obavy z nákazy, nebo poskytnutí dočasné péče ze strany rodiny. Každá z nich měla situaci ale jinak obtížnou.

Pobytové služby jako je Domov pokojného stáří ve Valašské Bystřici a Azylový dům pro matky s dětmi ve Valašském Meziříčí se musely připravit na nově vzniklou situaci detailně a co nejvíce snižovat riziko nákazy jak u klientů, tak i u pracovníků. Obě musela vytvořit tzv. krizový plán provozu, pro případ karantény nebo potvrzení nákazy, kdy by případně došlo k hermetickému uzavření celého objektu. Ten obsahuje nejen vyčlenění pokojů pro nemocné, ale také seznam personálu, který by po celou dobu izolace pečoval o klienty, zajištění stravy pro zaměstnance i klienty, atd. Bylo potřeba obě zařízení uzavřít také pro návštěvy zvenčí a minimalizovat pohyb klientů ve společných prostorách.

Na vzniklou situaci ale musely zareagovat také služby pro lidi bez domova. Bylo potřeba ochránit klienty, ale i občany našeho města, pokud by někdo z klientů onemocněl a nákazu šířil na ulici. A tak bylo prioritou pracovníků vybavit lidi bez přístřeší rouškami, dbát nejen na dodržování hygienických zásad, ale především na povinnost roušky nosit a pravidelně je desinfikovat, dodržovat omezení počtu lidí bez domova ve skupině a omezit jejich pobyt na veřejnosti. Což je u této skupiny osob velmi obtížné, navíc sociální služba není nápravným zařízením, ale pracuje pouze s motivací každého člověka a vnímáním jeho odpovědnosti. Pracovníci neznají diagnózy jednotlivých klientů, jejich zdravotní stav má i v běžném období některé z příznaků, kterým se vyznačuje koronavirus. A tak došlo k upravení provozní doby denního centra, aby setu lidé bez domova mohli zdržovat denně od 7:30 až do 18 hodin. V 19 hodin začínal provoz noclehárny. V minimálním čase uzavření služeb docházelo k hloubkovému úklidu a k dezinfikování prostor.

Těžké to měly také všechny terénní služby. Pracovníci se v nich dostávají do velmi blízkého kontaktu se svými klienty při provádění pomoci s hygienou, podáváním stravy a další péčí. V jiných typech služeb je doprovázejí při nejrůznějších činnostech nebo jim při nich asistují. Při poskytování služby hlavně zpočátku vůbec nevěděli, zda nepracují s nakaženými klienty, popř. zda oni sami nemohou být zdrojem nákazy.

A v neposlední řadě je potřeba ocenit i naše sestřičky, které poskytují domácí péči formou zdravotnických úkonů. Když se mluví o zdravotnicích v první linii, vidím za nimi právě je. Zatímco praktičtí lékaři „ordinovali“ často po telefonu, ony několikrát denně vyjízděly přímo do domácností nemocných bez informací o tom, zda tam není někdo nakažený nebo v karanténě nebo zda nákazu nemohou přinést právě ony.

Jsme si dobře vědomi, že aktuální situace je pro všechny fyzicky a hlavně psychicky velmi náročná. Pracovníci se s ní musí vyrovnat sami, zvládnout ji ve svých rodinách a k tomu plně fungovat ve službách tak, aby na klienty nepřenášeli své obavy a nervozitu. Naopak je musí uklidňovat, celou

situaci vysvětlovat a přitom dbát na dodržování všech nových opatření. A to vyžaduje velké úsilí a spoustu energie.

Dnes, po více než dvou měsících, se dá říct, že se život pomaličku vrací do normálu. Od pondělí 27. dubna se znovu spouští v omezené podobě nízkoprahy i sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, pomalu začínají spolupracovat klienti Osobní asistence i Sociální rehabilitace Amika. Největší obavy přešly, i když nemoc je tu pořád s námi a pravděpodobně ještě dlouho s námi zůstane. Před námi jsou ale nové úkoly a výzvy. Čeká nás bezesporu nelehké období. Vynořují se otázky, zda budeme mít dostatek klientů, jak naplníme ukazatele služeb, jak to všechno zaplatíme. Věřím ale, že všechny tyto otázky jsou řešitelné. Naše Charita v této nelehké situaci obstála se ctí, ukázali jsme světu, že jsme silná, úspěšná a soudržná organizace. A tak bych chtěla vyjádřit poděkování všem zaměstnancům, kteří v této pro všechny těžké době jeli naplno a pečovali o klienty, i když sami mají doma rodiny, děti, manžely, stárnoucí rodiče. Zatímco o lékařích a sestřích se mluvilo všude, pracovníci v sociálních službách zůstávali v stranou zájmu médií, politiků i široké veřejnosti, přesto, že při své práci nepodstupovali mnohdy o nic menší riziko nákazy. Podotýkám, že na počátku téměř zcela bez ochranných pomůcek. Věřte tedy, že také oni si právem zaslouží poděkování nás všech, protože díky jejich odvaze a obětavosti nejen že nedošlo k dalšímu šíření koronaviru, ale klientům služeb a jejich rodinám bylo i v tomto období poskytováno vše, co pro svůj život nutně potřebují. Proto jsou pro nás také naši zaměstnanci dalšími, i když ne tak zviditelňovanými, hrdiny této pandemie.

Za Charitu Valašské Meziříčí

Nad'a Gilarová – zástupkyně ředitele